

«ՀԱՅԱԷՐՈՆԱՎԻԳԱՑԻԱ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

2016թ. դեկտեմբերի 31

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն.....	1
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	4
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	6
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	7
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	9

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Հայաէրոնավիգացիա» փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և խորհրդին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Հայաէրոնավիգացիա» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) կից ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունները, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Հայաէրոնավիգացիա» ՓԲԸ ֆինանսական վիճակը և նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքն ու դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Հանգամանքների լուսարանում

Ցանկանում ենք ուշադրություն հրավիրել այն փաստին, որ ներկայացված համադրելի տվյալները, հիմնված են Ընկերության 31 դեկտեմբերի 2015թ. դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների վրա, որոնց աուդիտն իրականացվել է այլ աուդիտորական կազմակերպության կողմից, որի 25 ապրիլի 2016թ. եզրակացությունում արտահայտվել է ձևափոխված կարծիք Ընկերության հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների նկատմամբ:

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրեցինք աուդիտի միջազգային ստանդարտների (ԱՄՍ) համաձայն: Այդ ստանդարտներով սահմանված մեր պարտականությունները ներկայացված են «Աուդիտորի պարտականությունները ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի վերաբերյալ» հատվածում: Հաշվապահների Վարքագծի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՎՍՍԽ) կողմից հաստատված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի» (ՊՀՎ կարգ) համաձայն մենք պահպանել ենք մեր անկախությունը Ընկերության նկատմամբ և պահպանել ենք էթիկայի այլ սկզբունքների նկատմամբ մեր պարտականությունները համաձայն այդ ստանդարտների և ՀՎՍՍԽ Վարքագրի:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ASATRYANS LLC
Sakharov Business Center,
48/1 Nalbandyan street, 5th floor,
Yerevan 0010, Armenia
T. + 374 60 53 23 23
+ 374 99 54 33 88
E-mail: general@asatryans.com
www.asatryans.com

ԱՍԱՏՐՅԱՆ ՍՊԸ
Սախարով Բիզնես-Կենտրոն,
Նալբանդյան փող. 48/1, 5-րդ հարկ,
ՀՀ, Երևան, 0010
Հ. + 374 60 53 23 23
+ 374 99 54 33 88
Էլ. huugh@general@asatryans.com
www.asatryans.com

A Member of Kreston International | A global network of independent accounting firms

Կրեստոն Ինտերնեյշնլի անդամ | Անկախ հաշվապահական ընկերությունների գլոբալ անդամ

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է սույն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու ընթացքում ղեկավարությունը պարտավոր է գնահատել Ընկերության գործունեության անընդհատությունը, բացահայտելու գործունեության անընդհատության վերաբերյալ խնդիրները և առաջնորդվել հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքով, եթե ղեկավարությունը չի պատրաստվում լուծարել ընկերությունը կամ դադարեցնել գործունեությունը կամ չունի այլընտրանք քան գործունեության դադարեցումն է:

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ամբողջությամբ վերցրած, բոլոր էական առումներով զերծ են սխալներից՝ պայմանավորված խարդախություններով կամ բացթողումներով, և պատրաստել աուդիտորական եզրակացություն, որը ներառում է մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը ամենաբարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ համաձայն աուդիտը մշտապես կհայտնաբերի էական սխալները և բացթողումները երբ դրանք առկա են: Մխալները կարող են առաջանալ խարդախության կամ բացթողումների հետևանքով և համարվում են էական, եթե առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել օգտագործողների տնտեսական որոշումների վրա, որոնք կայացվում են հիմք ընդունելով ֆինանսական հաշվետվությունները:

Աուդիտի ընթացքում, որն իրականացվել է ԱՄՍ համաձայն, մենք առաջնորդվել ենք մասնագիտական դատողությամբ և պրոֆեսիոնալ կասկածամտությամբ: Մենք մաս.

- Հայտնաբերել և գնահատել ենք էական սխալների ռիսկերը ֆինանսական հաշվետվություններում՝ պայմանավորված խարդախություններով և բացթողումներով, նախագծել և իրականացրել ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այս ռիսկերին պատասխանելու նպատակով և ձեռք ենք բերել բավարար և համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքը արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած սխալի չհայտնաբերման ռիսկը ավելի բարձր է քան բացթողման հետևանքով առաջացածինը, քանի որ խարդախությունը կարող է ընդգրկել գաղտնի պայմանավորվածություններ, խարդախություն, նպատակային բացթողում, յուրացում կամ նեքին վերահսկողական նորմերի շրջանցում:
- Պատկերացում ենք կազմել ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ, որպեսզի նախագծենք աուդիտորական ընթացակարգերը տվյալ հանգամանքներին համապատասխան, բայց ոչ կարծիք արտահայտել Ընկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ:

- Գնահատել ենք Ընկերության ղեկավարության կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանությունը և հաշվապահական ողջամիտ գնահատումները և կից բացահայտումները:
- Որոշել ենք ղեկավարության կողմից օգտագործված հաշվապահական հաշվառման գործունեության արձնագրության սկզբունքի օգտագործման համապատասխանությունը՝ ելնելով հավաքագրված աուդիտորական ապացույցներից, եղել են արդյոք էական անորոշություններ, որոնք կարող են առաջացնել կասկածներ, այն մասին, որ Ընկերությունը կարող է ունենալ խնդիրներ գործունեության անընդհատության հետ կապված: Եթե կան մնացած անորոշություններ, ապա մենք պարտավոր ենք մեր եզրակացությունում օգտագործողների ուշադրությունը հրավիրել այդ բացահայտումներին, իսկ եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն ապա պարտավոր ենք ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են աուդիտորական ապացույցների վրա, որոնք ձեռք են բերվել մինչև մեր կողմից աուդիտորական եզրակացություն տալու ամսաթիվը: Սակայն հետագա դեպքերը և հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերությանը դադարեցնել գործունեության անընդհատությունը:
- Գնահատել ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր բնութագիրը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, և թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այսպես, որպեսզի համարվի ճշմարիտ ներկայացում:

Մենք ծանուցել ենք ղեկավարությանը աուդիտի շրջանակների, ժամանակացույցի և կարևոր բացահայտումների մասին՝ ներառյալ ներքին վերահսկողության համակարգում առկա թերությունների մասին, որոնք մենք հայտնաբերել ենք աուդիտի ընթացքում:

Մենք նաև ծանուցել ենք ղեկավարությանը, որ առաջնորդվել ենք էթիկայի դրույթներով, կապված անկախության հետ և բացահայտել ենք նրանց բոլոր փոխհարաբերությունները, որոնք կարելի է ողջամտորեն մտածել, որ կկրեն մեր հարաբերությունները և համապատասխան երաշխիքները, որտեղ որ կիրառելի է:

Այն բոլոր դիտարկումներից, որոնք քննարկվել են ղեկավարության հետ, ընտրվել են նրանք, որոնք առավել կարևոր են ընթացիկ ժամականաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և համարվում են, որպես հիմնական աուդիտորական հիմնահարցեր (ՀԱՀ): Մենք ներկայացրել ենք այդ խնդիրները աուդիտորական եզրակացությունում, եթե ՀՀ օրենսդրությամբ և սահմանված կարգերով չի արգելում հրապարակայնորեն բացահայտումը կամ, հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ մնացած բացահայտման դեպքում հասարակությանը հասցված վնասները ավելին կլինեն, քան մնացած բացահայտման օգուտները:

Աուդիտորական առաջադրանքի, որի արդյունքը այս աուդիտորական եզրակացությունն է, ղեկավարը Ալբերտ Ասատրյանն է:

24 մայիսի 2017թ.

Սերգեյ Ասատրյան

Ալբերտ Ասատրյան

Տնօրեն

Առաջադրանքի ղեկավար

ԱՍԱՏՐՅԱՆՍ ՍՊԸ

A Member of Kreston International | A global network of independent accounting firms

Կրեստոն Ինտերնեյշնլի անդամ | Անկախ հաշվապահական ընկերությունների գլոբալ անդամ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ		2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծնթ.		
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	4	5,417,107	5,767,138
Ոչ նյութական ակտիվներ	5	265,555	117,177
Փոխառություններ	6	9,473	14,495
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	7	-	10,693
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		-	6,100
		5,692,135	5,915,603
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	8	66,779	79,382
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	696,479	927,387
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		-	23,347
Փոխառություններ	6	5,640	6,750
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	10	965,873	109,952
		1,734,771	1,146,818
Ընդամենը ակտիվներ		7,426,906	7,062,421
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուստներ	11		
Բաժնետիրական կապիտալ		2,660,000	2,660,000
Պահուստային կապիտալ		399,000	399,000
Կուտակված շահույթ		3,453,035	2,947,126
		6,512,035	6,006,126
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	7	495,286	520,728
		495,286	520,728
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր	12	-	112,530
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	13	302,128	369,574
Պահուստներ	14	44,819	53,463
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն	22	72,638	-
		419,585	535,567
		914,871	1,056,295
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		7,426,906	7,062,421

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2017թ. մայիսի 24-ին:

Արթուր Գասպարյան
Գլխավոր տնօրեն

Կարինե Հակոբյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 9-ից մինչև 50-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ		2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծնք.		
Հասույթ	15	4,660,437	4,486,129
Աշխատավարձ և հատուցումներ աշխատակիցներին	16	(2,234,102)	(2,314,928)
Ծառայություններ և նյութեր		(168,297)	(166,425)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	4, 5	(652,619)	(563,384)
Գործուղման ծախսեր		(47,480)	(136,368)
Բուժսպասարկում		(61,027)	(41,287)
Վերապատրաստման ծախսեր		(57,840)	(53,014)
Հեռահաղորդակցության ծախսեր		(31,731)	(39,093)
Անհուսալի դեբիտորական պարտքերի դուրսգրման ծախսեր		(27,138)	(213,674)
Անդամավճարների գծով ծախսեր	17	(138,901)	(126,966)
Գրասենյակային ծախսեր		(68,056)	(30,355)
Այլ ծախսեր	18	(141,736)	(243,556)
Այլ եկամուտ	19	28,258	47,537
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		1,059,768	604,616
Ֆինանսական եկամուտ	20	9,447	12,359
Ֆինանսական ծախսեր	20	(1,399)	(446)
Այլ ֆինանսական հոդվածներ	21	(57,658)	(83,892)
Շահույթ մինչև հարկերը		1,010,158	532,637
Շահութահարկի գծով ծախս	22	(170,889)	(175,695)
Տարվա շահույթ		839,269	356,942
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>			
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ հարկումից հետո		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		839,269	356,942

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է
ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 9-ից մինչև 50-րդ էջերում
ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Պահուս- տային կապիտալ	Կուտակված շահույթ/ (վնաս)	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,660,000	399,000	3,203,004	6,262,004
Տարվա շահույթ	-	-	356,942	356,942
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	356,942	356,942
Շահաբաժիններ	-	-	(612,820)	(612,820)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	(612,820)	(612,820)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,660,000	399,000	2,947,126	6,006,126
Տարվա շահույթ	-	-	839,269	839,269
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	839,269	839,269
Շահաբաժիններ	-	-	(333,360)	(333,360)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	(333,360)	(333,360)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,660,000	399,000	3,453,035	6,512,035

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 9-ից մինչև 50-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ	839,269	356,942
<i>Ճշգրտումներ՝</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	652,619	563,384
Հիմնական միջոցների օտարումից (օգուտ)/վնաս	(497)	(2,549)
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	170,889	175,695
Ֆինանսական եկամուտ	(9,447)	(12,359)
Ֆինանսական ծախս	1,399	446
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի պահուստի շարժ	27,138	213,674
Փոխարժեքային տարբերությունից (օգուտ)/վնաս	57,658	83,892
Գործառնական շահույթ/(վնաս) մախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	1,739,028	1,379,125
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	203,770	(103,264)
Պաշարների փոփոխություն	12,603	18,037
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	(67,446)	92,241
Պահուստների փոփոխություն	(8,644)	(2,791)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցներ	1,879,311	1,383,348
Վճարված տոկոսներ	(1,399)	(446)
Վճարված շահութահարկ	(89,652)	(223,200)
Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ	1,788,260	1,159,702

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տրված կանխավճարներ	6,100	259,248
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(451,076)	(1,021,667)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	-	(3,427)
Ստացված տոկոսային եկամուտ	9,447	12,359
Տրված փոխառությունների մարումներ	6,750	173,780
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>(428,779)</i>	<i>(579,707)</i>
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	61,591	113,476
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(174,121)	(132,032)
Վճարված շահաբաժիններ	(333,360)	(612,820)
<i>Ֆինանսական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>(445,890)</i>	<i>(631,376)</i>
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	913,590	(51,381)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(57,669)	(74,293)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	109,952	235,626
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ	965,873	109,952

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 9-ից մինչև 50-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական ծանոթագրություններ

հաշվետվություններին

կից

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Հայաէրոնավիգացիա» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ Ընկերություն) գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից և ստացել իրավաբանական անձի պետական գրանցման վկայական 1997թ. Օգոստոսի 7-ին:

Ընկերությունն իրավաբանական անձ համարվող, շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդող (առևտրային) կազմակերպություն է, որը ստեղծվել է և իր գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է «Քաղաքացիական օրենսգրքին», «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» օրենքին, գործող այլ իրավական ակտերին և կանոնադրությանը համապատասխան:

Ընկերության ստեղծման նպատակը տնտեսական գործունեություն (այդ թվում՝ ՀՀ օդային տարածքի օգտագործման և ՀՀ միջազգային պարտավորությունների ու ՀՀ-ում գործող պահանջներին համաձայն ավիացիայի բնագավառում կիրառվող տեխնիկական սարքավորումների զարգացման ապահովման) իրականացնելու ճանապարհով շահույթի ստացումն է:

Ընկերության գործունեության հիմնական տեսակներն են.

- ՀՀ օդային տարածքում օդային երթևեկության կազմակերպմամբ և ապահովմամբ.
- ՀՀ օդային տարածքում իրականացվող չվերթերի աէրոնավիագացիոն տեղեկատվության ապահովմամբ.
- Թռիչքների ռադիոտեխնիկական ապահովում և կապի սարքավորումների տեխնիկական ներդրում, սպասարկում և այլն.
- Իր պատասխանատվության տակ գտնվող օդային տարածքում թռիչքների կառավարում
- Սահմանված կարգով թռիչքների կազմակերպման ապահովում

Ընկերության աշխատակիցների միջին ցուցակային թվաքանակն 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է՝ 389 (2015թ. մարտի 31-ին՝ 404 աշխատակից):

Կորպորատիվ կառուցվածքը

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 2,660,000 հազար (Երկու միլիարդ վեց հարյուր վաթսու միլիոն) ՀՀ դրամ, որը կազմում է 35 սովորական բաժնետոմս, մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 76,000 հազար ՀՀ դրամ: Ընկերության կանոնադրական կապիտալի բոլոր բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են և լրիվ վճարված:

Ընկերության միակ բաժնետերը Հայաստանի Հանրապետությունն է: Վերջինս իրականացնում է բաժնետոմսերի կառավարումը ՀՀ կառավարության լիազորված մարմնի՝ ՀՀ կառավարությանն առընթեր Քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության կողմից (այսուհետ՝ ՔԱՎ-Վ):

Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինն Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն է, որն ունի Ընկերության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավունք:

Ընկերության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք կանոնադրությամբ կամ օրենքով վերապահված են Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կամ գլխավոր տնօրենի իրավասությանը, իրականացնում է Ընկերության խորհուրդը: Խորհուրդը կազմված է 6 անդամներից, որոնք վարձատրվում են Ընկերության կողմից:

Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն (գործառնական գործունեությունը) իրականացնում է Ընկերության գլխավոր տնօրենը:

Խորհրդի կազմը ներկայացված է ստորև՝

Սերգեյ Ավետիսյան
ՀՀ ԿԱՔԱԳՎ պետ-խորհրդի նախագահ

Աննա Մարգարյան
Հանձնաժողովի նախագահ

Արմեն Դավթյան
Ֆինանսական տնօրեն

Գագիկ Ղազարյան
Խորհրդի անդամ

Մելիք-Իսրայելյան Արմեն
Խորհրդի ոչ գործադիր անդամ

Խաժակ Մաթևոսյան
Խորհրդի անկախ անդամ

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից:

2.2 Դանաչման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական ֆունկցիոնալ արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Ընկերության հասույթի 95%-ից ավելին Եվրոյով գործարքներից են առաջանում, սակայն Ընկերության ծախսերը և ծախսումների 95%-ը ՀՀ դրամով է առաջանում: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն:

2.5 Նոր և փոփոխված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2016թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և փոփոխված ստանդարտները (ՖՀՄՍ) և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նոր և ընդունված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

ՖՀՄՄ-ների և նոր մեկնաբանությունների փոփոխությունները, որոնք ուժի մեջ են 2016թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո ընկած ժամանակահատվածից սկսած

Ընթացիկ տարում Ընկերությունը կիրառել է մի շարք ՖՀՄՄ-ներ և մեկնաբանություններ, որոնք ընդունվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Կոմիտեի (ՀՀՄՄԿ) կողմից և կիրառելի են 2016թ. հունվարի 1-ից հետո ընկած հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը դեռևս չի կիրառել ստանդարտներ, մեկնաբանություններ կամ փոփոխություններ, որոնք եղել են ընդունված բայց դեռ ուժի մեջ չեն եղել:

Յուրաքանչյուր նոր ստանդարտի էությունը և ազդեցությունը, ինչպես նաև փոփոխությունները նկարագրված են ստորև: Չնայած նրան, որ այս նոր ստանդարտները և փոփոխությունները ընդունվել են առաջին անգամ 2016թ.-ին, նրանք էական ազդեցություն չունեն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՄ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ստանդարտ. Բացահայտման նախաձեռնություն

ՀՀՄՄ 1. «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ստանդարտի փոփոխություններ

ՀՀՄՄ 1. «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ստանդարտի փոփոխությունները հաստեղծում են՝

- ՀՀՄՄ 1-ում էականության նկատմամբ պահանջները,
- Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության և ֆինանսական դրության մասին հաշվետվության որոշ հատուկ հոդվածներ կարող են տարանջատված լինել,
- Ընկերությունները, իրենց գործունեությանը համապատասխան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները ներկայացնելիս, ճկուն են,
- Ասոցիացված ընկերության և համատեղ գործունեության մասնաբաժինը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվարկելիս պետք է ներկայացվի միասին՝ առանձին հոդվածով, և պետք է դասակարգվեն այն հոդվածների միջև, որոնք հետագայում որոշակի հանգամանքներից (չ)ելնելով, չեն վերադասակարգվի շահույթում կամ վնասում: Բացի դրանից փոփոխությունները հաստեղծում են այն պահանջները, որոնք կիառվում են, երբ լրացուցիչ ընդհանրական հաշիվներ պետք է ներկայացվեն ֆինանսական դրության մասին հաշվետվությունում և շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Սույն փոփոխությունը կիրառելի է 2016թ.-ի հունվարի 1-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը դեռևս չի գնահատել նշված փոփոխությունների ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՄ 16 «Հիմնական միջոցներ» և ՀՀՄՄ 38 «Ոչ նյութական ակտիվներ». Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում

ՀՀՄՄ 16. «Հիմնական միջոցներ» և ՀՀՄՄ 38 «Ոչ նյութական ակտիվներ» ստանդարտների փոփոխությունները արգելում են, որ Ընկերությունները մաշվածության և ամորտիզացիայի

հաշվարկման համար օգտագործեն, կիրառեն կամ հիմնվեն *եկամտի վրա հիմնված* մեթոդի վրա: ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտների փոփոխությամբ հերքվում են այն ենթադրությունները, որ հասույթը մաշվածության կամ ամորտիզացիայի հաշվարկի համապատասխան հիմք է: Այս ենթադրությունը կարող է հերքվել հետևյալ երկու սահմանափակ դեպքերում միայն.

ա) երբ ոչ նյութական ակտիվը արտահայտված է հասույթից չափման միջոցով,

բ) երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ հասույթը և ոչ նյութական ակտիվից տնտեսական օգուտները մեծապես կախված են միմյանցից:

Փոփոխությունները ունեն հետադարձ կիրառություն և կիրառելի են 2016 հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Այժմ Ընկերությունը կիրառում է մաշվածքի և ամորտիզացիայի հաշվարկի գծային մեթոդը: Ղեկավարությունը գտնում է, որ գծային մեթոդը համապատասխան ակտիվներից տնտեսական օգուտների օգտագործման առավել համապատասխան մեթոդն է: Ընկերության ղեկավարությունը չի գտնում, որ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտների փոփոխությունների կիրառումը էական ազդեցություն կունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 16. «Հիմնական միջոցներ» և ՀՀՄՍ 41 «Գյուղատնտեսություն». Բերքատու բույս

ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 41-ի փոփոխությունները սահմանում են «Բերքատու բույս» հասկացությունը և պահանջում, որ գյուղատնտեսական ակտիվները, որոնք բավարարում են «Բերքատու բույս» սահմանմանը հաշվառվեն որպես հիմնական միջոց՝ համաձայն ՀՀՄՍ 16-ի՝ ՀՀՄՍ 41-ի փոխարեն:

Բերքատու բույսերի վրա աճեցվող բերքը շարունակվում է հաշվառվել ՀՀՄՍ 41. «Գյուղատնտեսություն» ստանդարտի համաձայն:

Ընկերության ղեկավարությունը չի գտնում, որ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 41-ի փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ ընկերությունը չի զբաղվում գյուղատնտեսությամբ:

ՖՀՄՍ 14. «Կարգավորիչ հետաձգվող հաշիվներ»

ՖՀՄՍ 14-ը լրացուցիչ ստանդարտ է, որը թույլ է տալիս կազմակերպությանը, որի գործունեությունը կարգավորվում է հաստատված սակագներով, շարունակել կիրառելու իր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեծ մասը կարգավորիչ հետաձգվող հաշիվների մնացորդների գծով ՖՀՄՍ-ի առաջին անգամ կիրառումից հետո:

Այն կազմակերպությունները, որոնք կիրառում են ՖՀՄՍ 14, իրենց ֆինանսական դրության մասին հաշվետվությունում և շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում պետք է առանձին հոդվածով ներկայացնեն կարգավորիչ հետաձգվող հաշիվների գումարները:

ՖՀՄՍ 14. «Կարգավորիչ հետաձգվող հաշիվներ» ստանդարտը կիրառելի չէ Ընկերության համար, քանի որ Ընկերությունը ՖՀՄՍ-ների առաջին անգամ ընդունող չէ:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան վերանայումներ 2012-2014 ժամանակաշրջան

2012-2014 ժամանակաշրջանի տարեկան փոփոխությունները ներառում են մի շարք փոփոխություններ, որոնք խմբավորված են ստորև.

ՖՀՄՄ 5. «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործառնություններ»

ՖՀՄՄ 5 փոփոխությունը ներկայացնում է հատուկ ուղեցույց ՖՀՄՄ 5-ում, այն դեպքում երբ Ընկերությունը վերադասակարգում է ակտիվը (կամ օտարվող խումբը) որպես վաճառքի ենթակա կամ սեփականատերերին տրամադրման ենթակա: Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ այդպիսի փոփոխությունը պետք է դիտարկվեն որպես օտարման նախնական պլանի շարունակություն, և հետևաբար, ՖՀՄՄ 5-ի՝ վաճառքի պլանի փոփոխության հետ կապված պահանջները չեն կիրառվում:

ՖՀՄՄ 7. «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ»

ՖՀՄՄ 7-ի փոփոխությունները տալիս են լրացուցիչ ուղեցույց պարզաբանելու համար, թե արդյոք ծառայության մատուցման պայմանագիրը ունի շարունակական մասնակցություն փոխանցված ակտիվում՝ փոխանցված ակտիվների վերաբերյալ բացահայտման նպատակով:

ՀՀՄՄ 19. «Աշխատակիցների հատուցումներ»

ՀՀՄՄ 19-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հետաշխատանքային հատուցումների գծով պարտավորությունների զեղչման նպատակով կիրառվող տոկոսադրույքը պետք է սահմանվի՝ հաշվի առնելով հաշվետու տարվա դրությամբ բարձրորակ կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկայական շահութաբերությունը: Բարձրորակ կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկայի ուսումնասիրության խորությունը պետք է լինի արտարժույթի մակարդակով (օրինակ՝ այն արտարժույթի, որով պարտավորությունը պետք է մարվի): Այն արտարժույթների դեպքում, որոնց գծով բարձրորակ կորպորատիվ պարտատոմսերի խորը շուկա չկա, պետք է կիրառվի պետական պարտատոմսերի շուկայական շահութաբերությունը հաշվետու տարվա դրությամբ՝ արտահայտված սահմանված արտարժույթով:

ՀՀՄՄ 34. «Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ»

ՀՀՄՄ 34-ի փոփոխությունները բացահայտում են, որ պահանջվող բացահայտումները պետք է կամ լինեն ֆինանսական հաշվետվություններում կամ էլ կապակցեն ֆինանսական հաշվետվությունների և այլ հաշվետվությունների (ինչպիսիք են ղեկավարների հաշվետվությունը կամ ռիսկերի հաշվետվությունը): Այլ տեղեկությունները պետք է հասանելի լինեն օգտագործողներին ֆինանսական զեկույցում նույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ որ ֆինանսական հաշվետվություններում: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառել հակադարձ կերպով:

Ընկերության ղեկավարությունը չի գտնում, որ նշված փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ընկերությունը դեռ չի վերլուծել փոփոխությունների հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա:

Նոր և փոփոխված ՖՀՄՄ-եր, որոնք հաստատվել են, բայց դեռևս չեն կիրառվում Ընկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Դեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից: Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար կիրառելի նոր ստանդարտների, փոփոխությունների և մեկնաբանությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև: Որոշ այլ նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ թողարկվել են, սակայն չի ակնկալվում, որ դրանք Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն կունենան:

Ընկերությունը չի կիրառել հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՄ-ները, որոնք թողարկվել են, սակայն դեռևս ուժի մեջ չեն`

ՖՀՄՄ, ՀՀՄՄ և ՖՀՄՄԿ	Նկարագրություն	Նշված ամսաթվից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար	Կիրառությունը
ՖՀՄՄ 9. Փոփոխություններ	Ֆինանսական գործիքներ	1 Հունվարի, 2018թ.	Հետընթաց
ՖՀՄՄ 15	Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ	1 Հունվարի, 2018թ.	Հետընթաց
ՖՀՄՄ 16	Վարձակալություն	1 Հունվարի, 2019թ.	Հետընթաց
ՖՀՄՄ 2. Փոփոխություններ	Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարների դասակարգումը և չափումը	1 Հունվարի, 2018թ.	Հետընթաց
ՖՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28. Փոփոխություններ	Ներդրողի և նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում	Դեռևս որոշված չէ այս ստանդարտի համար կիրառման ժամանակա- ցույց, սակայն վաղ կիրառումը թույլատրելի է	
ՀՀՄՄ 7. Փոփոխություններ	Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտում	1 Հունվարի, 2017թ.	Հետընթաց
ՀՀՄՄ 12. Փոփոխություններ	Զիրացված վնասների ժամանակ հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում	1 Հունվարի, 2017թ.	Հետընթաց

ՖՀՄՄ 9. «Ֆինանսական գործիքներ»

2009թ. նոյեմբերին թողարկված և 2014թ. հոկտեմբերին փոփոխված այս ստանդարտը ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման, ինչպես նաև ապահովման նոր պահանջներ է ներկայացնում: ՖՀՄՄ 9 պահանջում է, որ ՀՀՄՄ 39-ի՝ «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», համաձայն ճանաչված բոլոր ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են այնպիսի բիզնես մոդելում, որի նպատակն է պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր հավաքագրելը, և որում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը համարվում են միմիայն մայր գումարի և մայր գումարի մնացորդի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ, հիմնականում հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ չափվում են ամորտիզացված

արժեքով: Բոլոր այլ պարտքային և բաժնային գործիքները հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չափվում են իրենց իրական արժեքով:

ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցությունը ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման վրա առավելապես վերաբերում է ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունների հաշվառմանը (որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով)՝ կապված այդ պարտավորության վարկային ռիսկի հետ: Մասնավորապես, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի, ֆինանսական պարտավորությունների համար, որոնք հաշվառվում են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխության գումարը, որը վերագրվում է այդ պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությանը, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, քանի դեռ պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխության ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում չի առաջացնում եկամտի կամ ծախսի հաշվառման անհամատեղում: Ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն վերադասակարգվում եկամտի կամ ծախսի: Նախկինում, համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի, ֆինանսական պարտավորության՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, փոփոխության ամբողջ գումարը ճանաչվում էր եկամտում կամ ծախսում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքի կման հետ կապված ՖՀՄՍ 9 պահանջում է կիրառել սպասվող պարտքային վնասի մոդելը, ի տարբերություն ՀՀՄՍ 39-ի կրած պարտքային վնասի մոդելի: Սպասվող պարտքային վնասի մոդելը պահանջում է հաշվառել պարտքային վնասները, ինչպես նաև դրանցում փոփոխությունները, յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ՝ փոփոխությունները պարտքային ռիսկում արտացոլելու նպատակով:

Հեջի նոր ընդհանուր հաշվառման պահանջները պահպանում են հեջի հաշվառման երեք մեխանիզմներ, որոնք այժմ առկա են ՀՀՄՍ 39-ում: Համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի ավելի ճկուն են դարձել այն գործառնությունների տեսակները, որոնք ընդունելի են հեջի հաշվառման համար, մասնավորապես ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք համապատասխանում են հեջի հաշվառմանը: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը հանվել է և փոխարինվել *է տնտեսական հարաբերություն* սկզբունքով: Հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում նույնպես այլևս չի պահանջվում:

ՖՀՄՍ 9-ը կիրառելի է 2018թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ ավելի վաղ կիրառման հնարավորությամբ: Դեկլարությունը կանխատեսում է, որ ՖՀՄՍ 9-ը կկիրառվի Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում 2018թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և որ այս նոր ստանդարտի կիրառումն էական ազդեցություն չի ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական ակտիվներին և ֆինանսական պարտավորություններին վերաբերող հաշվետվության մեջ ներկայացվող գումարների վրա:

ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ»

Այս ստանդարտը առաջին անգամ քննարկման է դրվել 2008թ.-ին: Ստանդարտը վերանայվեց (փոփոխվեց) 2014թ.-ին, այնուհետև՝ 2015թ.-ին: Վերջնական տարբերակը թողարկվել է 2014թ. մայիսին:

ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը, երբ կիրառության մեջ մտնի, պետք է փոխարինի ՀՀՄՍ 18. «Հասույթ» և ՀՀՄՍ 11. «Կառուցման

պայմանագրեր» ստանդարտներով սահմանված հասույթի ճանաչման ուղեցույցներին և կից մեկնաբանություններին:

ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտի էական սկզբունքն այն է, որ Ընկերությունը պետք է հասույթը ճանաչի այն գումարով, որով որ Ընկերությունը պատկերացնում կամ ակնկալում է, որ հաճախորդներին, ըստ պայմանագրի, տրված ապրանքների կամ մատուցված ծառայությունների գումարները կստացվեն կամ կհավաքագրվեն Ընկերության կողմից:

Ստանդարտը տալիս է պարզ, սկզբունքների վրա հիմնված հինգ քայլ պարունակող մոդել, որը կիրառվելու է հաճախորդների հետ բոլոր պայմանագրերի հաշվառման նպատակով:

ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը կիրառելի է 2017թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ ավելի վաղ կիրառման հնարավորությամբ:

ՖՀՄՍ 15-ը փոխարինելու է հետևյալ ստանդարտներին՝

- ՀՀՄՍ 11. «Կառուցման պայմանագրեր»,
- ՀՀՄՍ 18. «Հասույթ»,
- ՖՀՄՄԿ 13. «Հաճախորդի հավատարմության ծրագրեր»,
- ՖՀՄՄԿ 15. «Անշարժ գույքի կառուցման պայմանագրեր»,
- ՖՀՄՄԿ 18. «Ակտիվների փոխանցում հաճախորդների կողմից»,
- ՄՄԿ 31. «Հասույթ, գովազդային ծառայություններ ներառող բարտերային գործարքներ»:

Ստանդարտի հիմնական սկզբունքը ներկայացված է հինգ քայլ ներառող մոդելում՝

Քայլ 1. ճանաչել հաճախորդի հետ պայմանագիրը,

Քայլ 2. ճանաչել պայմանագրային պարտավորությունները,

Քայլ 3. սահմանել գործարքի գինը,

Քայլ 4. կիրառել գործարքի գինը պայմանագրային պարտավորությունների նկատմամբ,

Քայլ 5. ճանաչել հասույթը, երբ ընկերությունը ավարտում է պայմանագրային պարտավորությունները:

Ընկերության տնօրինությունը գնահատում է, որ ապագայում ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտի կիրառումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և ծանոթագրությունների վրա: Այնուամենայնիվ ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ազդեցության վերաբերյալ արժանահավատ գնահատական տալը կիրառելի չէ, քանի դեռ Ընկերությունը մանրամասն վերանայում չի իրականացրել:

ՖՀՄՍ 16. «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16-ը ներկայացնում է բազմակողմանի մոդել վարձակալական պայմանագրերի բացահայտման և վարձատրի ու վարձակալի մոտ հաշվապահական գրանցման համար: ՖՀՄՍ 16-ի կիրառելի դառնալուն պես այն փոխարինելու է ՀՀՄՍ 17. «Վարձակալություն և առնձնիկ մեկնաբանություններին»:

ՖՀՄՍ 16-ը տարբերակում է վարձակալությունը և ծառայության պայմանագրերը՝ ելնելով նրանից, թե հիմքում ընկած ակտիվը կառավարվում է արդյոք հաճախորդի կողմից: Վարձակալությունների տարանջատումը՝ որպես գործառնական և ֆինանսական, դուրս է եկել և փոխարինվել է մոդելով, որտեղ ակտիվի օգտագործման իրավունքը և համապատասխան պարտավորությունը պետք է ճանաչի վարձակալը բոլոր տիպի վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ և ցածրարժեք վարձակալությունները:

Ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնապես չափվում է ինքնարժեքով, հետագա չափումը իրականացվում է ինքնարժեքով (պայմանավորված որոշակի բացառություններով) հանած կուտակված մաշվածության և արժեզրկման կորուստները, ճշտված վարձակալության պարտավորությունների՝ ցանկացած վերաչափումով: Վարձակալական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է չվճարված վարձակալական վճարների ներկա արժեքով: Հետագայում, վարձակալական պարտավորությունը ճշգրտվում է տոկոսադրույքի և վարձակալական վճարների չափով, ինչպես նաև վարձակալության փոփոխություններով: Այս ստանդարտը ազդեցություն կունենա նաև դրամական հոսքերի վրա, քանի որ ըստ ՀՀՄՍ 17-ի գործառնական վարձավճարները ընդգրկվում էին գործառնական դրամական հոսքերում, իսկ ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն՝ տոկոսային և մայր գումարները տարանջատվելու են՝ որպես, համապատասխանաբար, ֆինանսական և գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր: ՖՀՄՍ 16-ը մեծապես ընդգրկում է վարձատուի կողմից կիրառվող հաշվապահական պահանջները, ինչպես ՀՀՄՍ 17-ում և շարունակում է պահանջել վարձատուին դասակարգի վարձակալությունը՝ ֆինանսական կամ գործառնական:

Բացի այդ բավականաչափ շատ բացահայտումներ է պահանջում ՖՀՄՍ 16-ը:

31 դեկտեմբեր 2016թ.-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի չեղարկվող գործառնական վարձակալություն: ՀՀՄՍ 17-ը չի պահանջում ճանաչել ակտիվի օգտագործման իրավունք կամ վարձակալական վճարների չափով պարտավորություն, փոխարենը՝ համապատասխան տեղեկատվությունը բացահայտվում է որպես գործառնական վարձակալություն 48 ծանոթագրությունում: Նախնական գնահատումները նախանշում են, որ նման գործառնությունները կբավարարեն ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանմանը և հետևաբար Ընկերությունը կճանաչի ակտիվի օգտագործման իրավունքը և պարտավորությունը, եթե միայն այս վարձակալությունները չեն համարվել կարճաժամկետ կամ ցածրարժեք համապատասխան ՖՀՄՍ 16-ի: Նոր պահանջների կիրառումը սպասվում է, որ կունենա էական ազդեցություն Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ղեկավարությունը ներկայումս գնահատում է այդ ազդեցությունը: Հնարավոր չէ տալ խելամիտ ազդեցության չափ, քանի դեռ ղեկավարները չեն ավարտել գնահատումը:

Երբ Ընկերությունը, ֆինանսական վարձակալության գծով, հանդես է գալիս որպես վարձակալ, ապա ճանաչվում է ակտիվ և համապատասխան վարձակալական պարտավորություն և եթե Ընկերությունը վարձատու է՝ ֆինանսական և գործառնական վարձակալության դեպքում, Ընկերության ղեկավարները չեն կանխատեսում, որ ՖՀՄՍ-ի ընդունումը կունենա էական ազդեցություն հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 2 Փոփոխություններ. «Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարների դասակարգումը և չափումը»

Փոփոխությունները անդրադառնում են հետևյալին՝

1. Երբ ուզում ենք գնահատել իրական արժեքը կանխիկով վճարվող բաժնետոմսերի համար՝ պետք է կիրառենք նույն սկզբունքը, ինչ իրավունք առաջացնող և չառաջացնող բաժնետոմսերի համար, որը կիրառում ենք սեփական կապիտալում մարվող բաժնետոմսերի համար:
2. Երբ որոշակի հարկային օրենքներ և կարգեր պահանջում են ունենալ համապատասխան քանակի բաժնետոմսեր հավասար աշխատողների հարկային պարտավորություններին, որպեսզի կատարեն աշխատողի հարկային պարտավորությունները, այսպիսի գործառնությունը պետք է դասակարգվի որպես

սեփական կապիտալում մարվող, ընդունելով, որ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումը պետք է դասակարգվեր որպես սեփական կապիտալում մարվող, եթե չպարունակեր զուտ վճարման պայման:

3. Ձևափոխումը բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարների կանխիկ դրամով վճարվողից դեպի սեփական կապիտալում մարվողի պետք է հաշվառվի հետևյալ կերպ՝

- Սկզբնական պարտավորությունը ապաճանաչվում է,
- Սեփական կապիտալում մարվող բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումը ճանաչվում է ձևափոխման օրվա դրությամբ իրական արժեքով, այն չափով, որքանով որ ծառայությունը մատուցվել է մինչ ձևափոխման օրը,
- Ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է հաշվեկշռային արժեքի և ձևափոխված արժեքի միջև պետք է ճանաչվի շահույթ/ վնասի հաշվետվությունում:

Այս փոփոխությունները կիրառելի են 2018թ.-ի հունվարի 1-ից սկսած, սակայն ավելի վաղ կրառությունը թույլատրելի է: Հատուկ անցման դրույթները այդ դեպքում կիրառելի են: Ընկերության ղեկավարությունը չի կախատեսում էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Ընկերությունը չունի որևէ կանխիկով մարվող բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարներ և չունի հարկերի պահման պարտավորություն բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարների գծով:

ՖՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 Փոփոխություններ. «Ակտիվների վաճառք կամ նվիրաբերություն ներդրողի և ասիոցացիայի կամ համատեղ ձեռնարկության միջև»

ՖՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 փոփոխությունները առնչվում են այն դեպքերի հետ, երբ տեղի է ունենում ակտիվների վաճառք կամ նվիրաբերություն ներդրողի և ասիոցացիայի կամ համատեղ ձեռնարկության միջև: Փոփոխությունները բացատրում են, որ առաջացած օգուտը կամ վնասը մասնաճյուղի նկատմամբ վերահսկողության կորուստի, որը չի պարունակում բիզնես ասիոցացիայի կամ համատեղ ձեռնարկության հետ, հաշվառվում է օգտագործելով կապիտալի սկզբունքը, անյն է՝ ճանաչվում է մայր ընկերության շահույթ/վնասի հաշվետվությունում միայն, այն չափով որքանով, որ չկապակցված ներդրողի ներդրումն է ասոցացիայում կամ համատեղ ձեռնարկությունում: Նմանապես նաև, նախկին մասնաճյուղում, որը դարձել է ասոցացիա կամ համատեղ ձեռնարկություն, ունեցած ներդրման իրական արժեքի վերաչափումից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է նախկին մայր ընկերության շահույթ/վնասի հաշվետվությունում միայն այն չափով, որքանով չկապակցված ներդրողի ներդրումն է ասոցացիայում կամ համատեղ ձեռնարկությունում:

Դեռևս որոշված չէ այս ստանդարտի համար կիրառման ժամանակացույց, սակայն վաղ կիրառումը թույլատրելի է: Կազմակերպության ղեկավարությունը այս ստանդարտի կիրառության հետ կապված չի կախատեսում էական ազդեցություն կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՄ 7 Փոփոխություններ. «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտում»

Փոփոխությունները պահանջում են կազմակերպությունից տալ այնպիսի բացահայտումներ, որոնք կօգնեն օգտագործողներին գնահատել ֆինանսական գործունեության հետ կապված պարտավորությունների փոփոխությունները:

Փոփոխությունները կիրառելի են առաջընթաց կերպով 2017թ-ի հունվարի 1-ից սկսած և թույլատրում են ավելի վաղ կիրառություն: Ընկերությունը ղեկավարությունը չի կախատեսում էական ազդեցություն կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՄ 12 Փոփոխություններ. «Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում չկրած վնասների դեպքում»

Փոփոխությունները անդրադառնում են հետևյալին՝

1. Իրական արժեքով չափվող հաստատուն տոկոսադրույքով պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքի նվազեցումը ինքնարժեքից ցածր, որի համար հարկային հիմքը մնում է նույնը, առաջացնում է նվազեցվող ժամանակային տարբերություն, անկախ նրանից, թե ինչ է կանխատեսում գործիքը ունեցող անձը՝ ստանալ հաշվեկշռային արժեքը վաճառքի կամ շարունակական օգտագործման միջոցով կամ էլ կարծում է, եր թողարկողը կիրականացնի պայմանագրային պարտավորությունները:
2. Երբ Ընկերությունը գնահատում է արդյոք հարկային շահույթը հասանելի կլինի, որպեսզի հաշվանցի նվազեցվող ժամանակային տարբերությունները և հարկային օրենսդրությունը սահմանափակում է հաշվանցումը կոնկրետ տեսակի եկամուտների նկատմամբ «օր.՝ կապիտալ վնասները կարող են միայն հաշվանցվել կապիտալ օգուտների հետ», Ընկերությունը գնահատում է նվազեցվող ժամանակային տարբերությունները այլ նմանատիպ նվազեցվող ժամանակային տարբերությունների հետ, սակայն առանձին այլ տիպի նվազեցվող ժամանակային տարբերություններից:
3. Ապագա հարկային շահույթը գնահատելիս Ընկերությունը կարող է ընդգրկել Կազմակերպության ակտիվների վերականգնումը իրենց հաշվեկշռային արժեքից բարձր արժեքով, եթե կա բավարար ապացույցներ, որ Ընկերությունը կկարողանա հասնել դրան,
4. Ապագա հարկային շահույթի բավարարությունը գնահատելիս, Ընկերությունը պետք է համադրի նվազեցվող ժամանակային տարբերությունները ապագա հարկվող շահույթի հետ՝ բացառելով հարկային նվազեցումները, որոնք առաջանալու են նվազեցվող ժամանակային տարբերությունների հակադարձումից:

Փոփոխությունները կիրառելի են հետընթաց կերպով 2017թ. հունվարի 1-ից սկսած և թույլատրում են ավելի վաղ կիրառություն: Կազմակերպության ղեկավարությունը չի կախատեսում էական ազդեցություն կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Դեկավարությունը չի գտնում, որ նշված փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ընկերությունը դեռ չի վերլուծել փոփոխությունների հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները պետք է վերահաշվարկվեն՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում: Ստորև ներկայացված են ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված փոխարժեքները.

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱՄՆ դոլար	483.94	483.75
Եվրո	512.20	528.69
Ռուսական ռուբլի	7.88	6.62

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են տարվա շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ներառվում են տարվա շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած տարբերությունների, որոնց վերաբերող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Նման ոչ դրամային հոդվածների դեպքում շահույթի կամ վնասի ցանկացած փոխարժեքային բաղադրիչ նույնպես ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք պահվում են վարձակալության տալու կամ վարչական, կամ դեռևս անորոշ նպատակով, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Ընկերության հաշվապահական

հաշվառման քաղաքականության: Վարձակալական գույք հանդիսացող շենքերը նույնպես ընդգրկվում են հիմնական միջոցներում, եթե դրանք ստացվել են ֆինանսական վարձակալությամբ: Նման ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի ակնկալվող օգտակար ծառայության ընթացքում (որը որոշվում է՝ համեմատելով սեփական համանման ակտիվների հետ) կամ վարձակալության ժամկետի ընթացքում, եթե վերջինս ավելի կարճ է:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Հողամասեր, շենքեր և շինություններ	- 3 - 67 տարի
Կառուցվածքներ և փոխանցող հարմարանքներ	- 1 - 35 տարի
Մեքենաներ, սարքավորումներ և տրանսպորտային միջոցներ	- 1 - 24 տարի
Արտադրական, տնտեսական գույք և այլ	- 1 - 35 տարի

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Ոչ նյութական ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Համակարգչային ծրագրեր	- 3 - 10 տարի
Լիցենզիաներ և արտոնագրեր	- 3 - 10 տարի
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	- 8 - 10 տարի

3.4 Վարձակալված ակտիվներ

Համաձայն ՀՀՍՄ 17-ի՝ «Վարձակալություն», վարձակալված ակտիվի սեփականության իրավունքը փոխանցվում է վարձակալին, երբ նրան են փոխանցվում սեփականության

իրավունքի հետ կապված բոլոր ռիսկերը և օգուտները: Վարձակալված ակտիվը վարձակալության սկզբում ճանաչվում է վարձակալված գույքի իրական արժեքով կամ, ավելի ցածր լինելու դեպքում, նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով՝ գումարած միանվագ վճարները, եթե այդպիսիք կան: Համապատասխան գումարը ճանաչվում է որպես ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություն, անկախ նրանից, որ վարձակալական վճարների մի մասը կարող է վճարման ենթակա լինել մինչև վարձակալության սկիզբը:

Վարձակալված ակտիվների հետագա հաշվառումը, այսինքն՝ մաշվածության մեթոդի ընտրությունը և օգտակար ծառայության ժամկետների որոշումը, համապատասխանում են սեփականության իրավունքով Ընկերությանը պատկանող մմանատիպ ակտիվների հաշվառմանը: Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները նվազեցվում են վարձավճարների չափով՝ հանած ֆինանսական վճարը, որը ներառվում է ֆինանսական ծախսերում: Ֆինանսական վարձակալության տոկոսային մասն իրենից ներկայացնում է մնացորդային արժեքի հաստատուն մաս, որը վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Մյուս բոլոր վարձակալությունները դիտվում են որպես գործառնական վարձակալություններ: Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով: Վարձակալության հետ կապված ծախսերը, ինչպիսիք են պահպանման և ապահովագրության ծախսերը, ծախսագրվում են իրականացման պահին:

3.5 Պաշարներ

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով միջին կշռվածի մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.6 Ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական ակտիվները կամ ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնապես դասակարգվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ՝

չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հետագա չափումը ներկայացված է ստորև:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների, բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր:

Ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ վերագրվում են տարբեր կատեգորիաների՝ կախված գործիքի բնույթից և նպատակից: Ֆինանսական գործիքի կատեգորիան համապատասխանեցվում է այն սկզբունքին, որով չափվում է տվյալ գործիքը և այն հանգամանքին, թե արդյոք առաջացող եկամուտը և ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, թե ուղղակիորեն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 24-ում:

Ընդհանուր առմամբ, Ընկերության բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում են՝ օգտագործելով վերջնահաշվարկի ամսաթվի հաշվառումը: Ֆինանսական ակտիվների հետ կապված բոլոր ծախսերը և եկամուտները որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, ներկայացվում են «Ֆինանսական ծախս», «Ֆինանսական եկամուտ» կամ «Այլ ֆինանսական արդյունքներ» հոդվածներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որը ներկայացվում է «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

i. ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով

Ֆինանսական ակտիվները՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, ներառում են առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվները կամ այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով դասակարգվել են Ընկերության կողմից՝ սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Բոլոր ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, որոնք ենթակա չեն հեջավորման, դասակարգվում են այս կատեգորիայում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հիմնված է իրական արժեքի փոփոխության վրա, որը որոշվում է՝ ուղղակիորեն վկայակոչելով գործող շուկայում գործարքները կամ գործող շուկայի բացակայության դեպքում՝ գնահատման մեթոդի միջոցով:

ii. Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխառություններն ու դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք չեն գնանշվում ակտիվ շուկայում և ներառում են

առևտրային և այլ դերիտորական պարտքերը, ինչպես նաև մնացորդները դրամարկղում և բանկերում:

Առևտրային և այլ դերիտորական պարտքեր

Ընթացիկ դերիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ հանած արժեզրկման պահուստը: Առևտրային դերիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստը ստեղծվում է այն ժամանակ, երբ առկա է օբյեկտիվ ապացույց, որ Ընկերությունը սկզբնապես սահմանված ժամկետներում չի կարող հավաքագրել վերադարձման ենթակա բոլոր գումարները: Դերիտորի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, վճարման հետաձգումը և վճարումների ուշացումները ցուցանիշ են այն բանի, որ առևտրային դերիտորական պարտքն արժեզրկված է: Պահուստի գումարը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունն է:

Պահուստի մնացորդը ճշգրտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետւոյնում՝ ծախսի կամ եկամտի ճանաչման միջոցով: Հաճախորդի հաշվի մնացորդից դուրս գրվող ցանկացած գումար նվազեցվում է առկա կասկածելի դերիտորական պարտքի պահուստից: Բոլոր դերիտորական պարտքերը, որոնց հավաքագրումը գնահատվում է անհավանական, դուրս են գրվում:

Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և դրամական միջոցները ճանապարհին:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են փոխառությունները և առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը՝ ներառյալ ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 24-ում:

i. Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետւոյնում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

ii. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.7 Մեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով: Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.8 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գուղվիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ՝ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Ընկերությունը ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն

արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից, և Ընկերությունը մտադիր է գուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

3.9 Հասույթի ճանաչում

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Ընկերության կողմից տրամադրված ցանկացած առևտրական զեղչերը և իջեցումների գումարները:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայությունների մատուցումից ստացված հասույթը ճանաչվում է, երբ՝

- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը,
- հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համարկատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Տոկոսներից եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը զեղչում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Վարձակալական եկամուտ

Ներդրումային գույքից վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Հոդամասեր, շենքեր և շինություն- ներ	Կառուցված- քներ, փոխանցվող հարմա- րանքներ	Մեքենաներ, սարքավորում- ներ և տրանսպոր- տային միջոցներ	Արտա- դրական, տնտեսական գույք և այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>					
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,815,822	228,905	5,124,399	284,650	7,453,776
Ավելացում	-	-	-	898,375	898,375
Կապիտալացում	33,380	-	-	-	33,380
Օտարում	-	-	(11,035)	(616)	(11,651)
Ներքին շարժ	-	-	151,207	(153,713)	(2,506)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,849,202	228,905	5,264,571	1,028,696	8,371,374
Ավելացում	-	-	-	283,160	283,160
Կապիտալացում	-	-	2,200	-	2,200
Օտարում	-	-	(48,240)	(2,387)	(50,627)
Ներքին շարժ	-	-	1,234,985	(1,234,985)	-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,849,202	228,905	6,453,516	74,484	8,606,107
<i>Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում</i>					
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(148,915)	(43,764)	(1,825,791)	(50,726)	(2,069,196)
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	(37,733)	(10,810)	(492,457)	(5,211)	(546,211)
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	-	10,555	616	11,171
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(186,648)	(54,574)	(2,307,693)	(55,321)	(2,604,236)
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	(40,113)	(10,810)	(580,553)	(3,869)	(635,345)
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	-	48,195	2,386	50,581
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(226,761)	(65,384)	(2,840,050)	(56,804)	(3,189,000)
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>					
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,666,907	185,141	3,298,608	233,924	5,384,580
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,662,554	174,331	2,956,878	973,375	5,767,138
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,622,441	163,521	3,613,466	17,680	5,417,107

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գրավադրված հիմնական միջոցներ չունի:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 417,066 հազար դրամ սկզբնական արժեքով հիմնական միջոցներ ունեն զրո հաշվեկշռային արժեք (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 400,761 հազար դրամ):

Ընկերության հիմնական միջոցների նկատմամբ չկան որևէ սահմանափակումներ:

Ընկերությունը չունի որևէ պարտավորության համար որպես ապահովություն գրավադրված հիմնական միջոցներ:

5 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար դրամ	Համա- կարգչային ծրագրեր	Լիցեն- զիաներ և ապրան- քանիշեր	Այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>				
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	67,681	9,388	46,900	123,968
Ավելացում	18,091	900	70,921	89,912
Օտարում	(8,091)	(1,733)	-	(9,824)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	77,681	8,554	117,821	204,056
Ավելացում	833	-	164,883	165,716
Օտարում	(13,939)	(984)	-	(14,923)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	64,575	7,570	282,704	354,849
<i>Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում</i>				
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(56,862)	(8,580)	(14,089)	(79,531)
Հաշվետու տարվա ամորտիզացիայի ծախս	(11,318)	(606)	(5,249)	(17,173)
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	8,091	1,733	-	9,824
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(60,089)	(7,453)	(19,338)	(86,879)
Հաշվետու տարվա ամորտիզացիայի ծախս	(2,441)	(597)	(14,236)	(17,274)
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	13,875	984	-	14,859
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(48,655)	(7,065)	(33,574)	(89,294)
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,819	808	32,811	44,438
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,592	1,102	98,483	117,177
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,920	505	249,130	265,555

6 Տրված փոխառություններ

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Փոխառություններ և դերիտորական պարտքեր</i>				
«Ավիաբուժ» բժշկական կենտրոն ՓԲԸ	5,640	6,750	9,473	14,495
	5,640	6,750	9,473	14,495

Փոխառությունները ապահովում են մինչև մարումը և Ընկերության համար առաջացնում են հաստատուն կամ փոփոխական տոկոսային եկամուտ: Այդ գործիքների հաշվեկշռային արժեքը

կարող է փոփոխվել գործընկերների վարկային ռիսկի և որոշ գործիքների փոփոխական գործիքների փոփոխական տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով:

Հազար դրամ	Հաշվեկշռային արժեք		Իրական արժեք	
	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր</i>				
«Ավիաբուժ» բժշկական կենտրոն ՓԲԸ	15,113	21,245	15,113	21,245
	15,113	21,245	15,113	21,245

7 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2016թ.	2015թ.
Տարեկգրի մնացորդ	(510,035)	(479,967)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված (ծախս)/փոխհատուցում (տես՝ ծանոթագրություն 22)	14,749	(30,068)
Տարեվերջի մնացորդ	(495,286)	(510,035)

2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2016թ. հունվարի 1	Այլ համա- պարփակ ֆինան- սական արդյունք- ներում ճանաչված	Շահույթի կամ վնասի և այլ համապար- փակ ֆինանսա- կան արդյունք- ների մասին հաշվետ- վությունում ճանաչված	2016թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	10,693	-	(10,693)	-
	10,693	-	(10,693)	-
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Հիմնական միջոցներ	(520,728)	-	25,442	(495,286)
	(520,728)	-	25,442	(495,286)
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	(510,035)	-	14,749	(495,286)

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2015թ. հունվարի 1	Այլ համա- պարփակ ֆինան- սական արդյունք- ներում ճանաչված	Շահույթի կամ վնասի և այլ համապար- փակ ֆինանսա- կան արդյունք- ների մասին հաշվետ- վությունում ճանաչված	2015թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	11,251	-	(558)	10,693
	11,251	-	(558)	10,693
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Հիմնական միջոցներ	(491,218)	-	(29,510)	(520,728)
	(491,218)	-	(29,510)	(520,728)
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	(479,967)	-	(30,068)	(510,035)
Ներառյալ՝	2016թ.	2015թ.		
Մարման ենթակա ավելի քան 12 ամսվա ընթացքում	495,286	510,035		
Մարման/(վիդխհատուցման) ենթակա 12 ամսվա ընթացքում	14,749	(30,068)		

8 Պաշարներ

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Նյութեր	34,956	37,475
Վառելիք	11,307	22,023
Պահեստամասեր	60	8
Այլ	20,456	19,876
	66,779	79,382

Պաշարների արժեքի նվազում տեղի չի ունեցել: Պաշարների սեփականության իրավունքի սահմանափակում չկա:

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	909,327	872,693
Տրված կանխավճարներ	4,812	61,040
	914,139	933,733
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(240,812)	(213,674)
Պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքեր	21,987	207,328
Այլ դեբիտորական պարտքեր	1,165	-
	696,479	927,387

Բյուջեի գծով դեբիտորական պարտքի մնացորդը կազմում է 21,987 հազար դրամ (2015թ.՝ 207,328 հազար դրամ):

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գույքը հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ծառայությունների մատուցումից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 71 օր (2015թ.՝ 71 օր): Ընկերությունը լրիվ պահուստավորում է բոլոր այն առևտրային դեբիտորական պարտքերը, որոնց մարման ժամկետից անցել է ավելի քան 360 օր, քանի որ, հիմնվելով անցյալի փորձի վրա, մարման ժամկետը 360 օրով գերազանցելու դեպքում առևտրային դեբիտորական պարտքերը համարվում են անհավաքագրելի:

Ղեկավարությունը հավատացած է, որ պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին ենթակա են վերականգնման:

Առևտրային դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը որոշելիս հաշվի է առնվում դեբիտորի պարտքի մարման ժամանակացույցի ցանկացած փոփոխություն՝ սկսած պարտքի առաջացման պահից մինչև հաշվետու ամսաթիվը: Հավաքագրելիության ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակ է՝ ելնելով հաճախորդների շրջանակների մեծությունից և կապակցված չլինելու հանգամանքից: Հետևաբար, ղեկավարությունը հավատացած է, որ ստեղծված կասկածելի դեբիտորական պարտքի պահուստից զատ լրացուցիչ պահուստ չի պահանջվում:

Տես՝ ծանոթագրություն 25.1՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

10 Դրամական միջոցներ և համարժեքներ

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ	628	313
Բանկային հաշիվներ	965,245	109,639
	965,873	109,952

Գրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պատրաստված ուղղակի մեթոդով ներկայացված է ծանոթագրություն 29-ում:

11 Կապիտալ և պահուստներ

11.1 Բաժնետիրական կապիտալ

Հայտարարված բաժնեմասեր	2016թ.	2015թ.
35 սովորական բաժնեմաս, յուրաքանչյուրը՝ 76,000,000 ՀՀ դրամ	2,660,000,000	2,660,000,000

Բաժնետեր	2016թ.		2015թ.	
	բաժնեմասը (հազար դրամ)	բաժնեմասի չափը (%)	բաժնեմասը (հազար դրամ)	բաժնեմասի չափը (%)
Հայաստանի Հանրապետություն՝ ի դեմս ՀՀ ԿԱ ՔԱԳՎ	2,660,000	100	2,660,000	100
	2,660,000	100	2,660,000	100

11.2 Շահաբաժիններ

2016թ. ընթացքում Ընկերությունը հայտարարել է 333,360 հազար դրամ շահաբաժին (2015թ.՝ 612,820 հազար դրամ): Բոլոր հայտարարված շահաբաժինները վճարվել են:

11.3 Պահուստային կապիտալ

Մինչև 2014թ. դեկտեմբերի 31-ը պահուստային կապիտալին կուտակված շահույթից կատարվել են հատկացումներ, ինչը կարգավորվում է Ընկերության կանոնադրությամբ: 2017թ. մարտի 31-ի դրությամբ պահուստային կապիտալը կազմել է՝ 399,000 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 399,000 հազար դրամ):

12 Վարկեր

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ապահովված վարկեր - Ամորտիզացված արժեքով հաշվարկված</i>				
Վարկեր ՀՀ բանկերից	-	112,530	-	-
	-	112,530	-	-

Հազար դրամ	Ամորտիզացված արժեք		Հաշվեկշռային արժեք	
	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ապահովված վարկեր - Ամորտիզացված արժեքով հաշվարկված</i>				
Վարկեր ՀՀ բանկերից	-	112,530	-	112,530
	-	112,530	-	112,530

13 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	19,054	35,223
Հաճախորդներից կանխավճարներ	123,577	105,385
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	157,860	227,052
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	1,637	1,914
	302,128	369,574

Ապրանքների ձեռքբերման գծով առաջացած պարտավորությունների մարման միջին տևողությունը կազմում է 1 ամիս (2015թ.՝ 1 ամիս): Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվառվում: Ընկերությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

14 Պահուստներ

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Ընթացիկ	Ոչ ընթացիկ	Ընթացիկ	Ոչ ընթացիկ
Պահուստներ շարունակական գործառնական ծախսումների գծով	44,819	-	53,463	-

Հազար դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ավելացում	Հակադարձում	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	53,463	-	8,644	44,819
	53,463	-	8,644	44,819

Հազար դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ավելացում	Հակադարձում	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	56,253	-	2,791	53,463
	56,253	-	2,791	53,463

15 Հասույթ

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Տրանզիտ չվերթներ ¹	2,338,388	2,278,135
Օդանավակայաններ ²	2,320,118	2,205,263
Այլ ³	1,931	2,731
	4,660,437	4,486,129

¹. Տրանզիտ չվերթներ - հասույթ, որը ձևավորվում է աերոնավիգացիոն ծառայությունների մատուցման համար վճարներից, երբ օդանավը գտնվում է ՀՀ օդային տարածքում, սակայն վայրէջք չի կատարում:

². Օդանավակայաններ - հասույթ, որը ձևավորվում է ՀՀ օդանավակայաններում չվերթների սպասարկումից՝ ժամանումներ և մեկնումներ

³. Այլ - ավիացիոն ծառայությունների մատուցումից ստացված հասույթ

16 Աշխատավարձ և հատուցումներ աշխատակիցներին

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատակիցներին հատուցումներ	1,050,642	989,797
Պարգևատրումներ	522,660	605,508
Եկամտային հարկ	569,701	592,434
Սոցիալական ապահովության վճարներ	28,881	26,713
Արհմիության վճարներ	17,913	15,024
Աշխատակիցների ապահովագրավճարներ	44,305	85,452
	2,234,102	2,314,928

17 Անդամավճարների գծով ծախսեր

Անդամավճարների գծով ծախսերը ամբողջությամբ վերաբերվում են ԵՎՐՈԲՈՆԹՐՈԼ կազմակերպությանը, (EUROCONTROL), որը Եվրոպական պետությունների միջկառավարական կազմակերպություն է, որին անդամակցում են Եվրոպայի 41 երկրների աերոնավիգացիոն կազմակերպություններ: Կազմակերպությունը հանդիսանում է Եվրոպա

մայրցամաքի օդային տարածքի դիսպետչեր՝ կարգավորելով և հսկելով անդամ պետությունների օդային տարածքները, տրանզիտ չվերթները, անդամ աերոնավիգացիոն կազմակերպությունների օգտին հաշվարկում, գանձում և վճարում է հսկով օդային տարածքով չվերթներ իրականացնող ավիաընկերություններից հաշվարկված և գանձված գումարները: Հայաերոնավիգացիա ՓԲԸ-ն ԵՎՐՈԶՈՆԹՐՈՆ-ի անդամ է դարձել 2016թ. մարտի 1-ին:

18 Այլ ծախսեր

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Էլեկտրաէներգիա	52,847	48,628
Վառելիք	27,622	34,441
Գազ	1,532	1,696
Իրավաբանական և խորհրդատվական ծախսեր	9,711	24,258
Ապահովագրական ծախսեր	432	9,523
Հիմնական միջոցների օտարումից ծախսեր	109	480
Պաշարների օտարումից ծախսեր	-	247
Տույժեր և տուգանքներ	1,345	62
Բանկային կոմիսիոններ	11,361	4,916
Բարեգործական ծախսեր	1,465	5,754
Այլ	35,312	113,551
	141,736	243,556

19 Այլ եկամուտ

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Անհուսալի դեբիտորական պարտքերի հակադարձումից եկամուտ	1,448	16,677
Տույժեր և տուգանքներ	10,384	17,759
Չօգտագործված արձակուրդային օրերի գծով պահուստի հակադարձումից եկամուտ	8,644	2,791
Հիմնական միջոցների օտարումից եկամուտներ	606	3,029
Պաշարների օտարումից եկամուտ	1,874	134
Այլ	5,302	7,147
	28,258	47,537

20 Ֆինանսական եկամուտ և ծախս

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Բանկային հաշիվներից տոկոսային եկամուտ	8,829	11,601
Կապակցված կողմերին տրամադրված վարկերից տոկոսային եկամուտ	618	758
Ընդհանուր ֆինանսական եկամուտ	9,447	12,359
Վարկերի և փոխառությունների գծով տոկոսներ	(1,399)	(446)
Ընդհանուր ֆինանսական ծախսեր	(1,399)	(446)
Զուտ ֆինանսական եկամուտ/(ծախսեր)	8,048	11,913

21 Այլ ֆինանսական հոդվածներ

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ դասակարգված՝ որպես վաճառքի համար մատչելի</i>		
Փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ/(վնաս).		
Փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ		
- Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	254,066	312,227
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	71,604	168,959
- Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	778	9,460
- Փոխառություններ	-	12,832
	326,448	503,478
Փոխարժեքային տարբերություններից վնաս		
- Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	(291,655)	(581,540)
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(88,779)	(5,737)
- Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(3,672)	(93)
	(384,106)	(587,370)
Փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտ/(վնաս).	(57,658)	(83,892)

22 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	(185,638)	(145,626)
Հետաձգված հարկ	14,749	(30,069)
	(170,889)	(175,695)

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՄ)	1,010,158		532,637	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով (2014թ.՝ 20%) (Չհարկվող եկամուտ)/չնվազեցվող ծախսեր, գուտ	(202,032)	(20.0)	(106,527)	(20.0)
	31,143	3.1	(69,168)	13.0
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(170,889)	(16.9)	(175,695)	(7.0)

23 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

23.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները, որպես կանոն, հազվադեպ են համապատասխանում իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

24 Ֆինանսական գործիքներ

24.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.6-ում:

24.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր		
Փոխառություններ	15,113	21,245
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	19,054	35,223
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	965,873	109,952
	1,000,040	166,420

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով		
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	19,054	35,223
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր	-	112,530
	19,054	147,753

25 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ընկերությունը չի ներգրավված սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Ընկերությունը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

25.1 Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի և որոշակի այլ գնային ռիսկերի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական, այնպես էլ ներդրումային գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Ընկերության հասույթի հիմնական մասն (ավելի քան 95%) իրականացվում է Եվրոյով: Իսկ կատարված ծախսերի հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության՝ արտերկրյա

վաճառքներից, օտարերկրյա ավիաընկերություններին և որոշակիորեն այլ ոլորտի ընկերություններին ծառայությունների մատուցումից և ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են Եվրոյով, ԱՄՆ դոլարով և Ռուսական ռուբլիով:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Ընկերությանը ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարները արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու տարվա վերջի ամսաթվի փոխարժեքով.

Հոդված				
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Եվրո	ԱՄՆ դոլար	Ռուսական ռուբլի	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	668,059	5,825	-	673,884
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	878,880	93	15,587	894,560
	1,546,939	5,918	15,587	1,568,444
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	124,010	721	155	124,886
	124,010	721	155	124,886
Զուտ արդյունք	1,422,929	5,197	15,432	1,443,558

Հոդված				
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Եվրո	ԱՄՆ դոլար	Ռուսական ռուբլի	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ	6,100	-	-	6,100
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	714,778	-	-	714,778
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	43,226	4,896	10,701	58,823
	764,104	4,896	10,701	779,701
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	125,462	721	-	126,183
	125,462	721	-	126,183
Զուտ արդյունք	638,642	4,175	10,701	653,518

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության զգալունությունը՝ Եվրոյի, ԱՄՆ դոլարի, և Ռուսական ռուբլու նկատմամբ դրամի 10% (2015թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը (2015թ.՝ 10%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգալունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և տարվա վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2015թ.՝ 10%):

Դրամի արժեվորումը Եվրոյի, ԱՄՆ դոլարի և Ռուսական ռուբլու նկատմամբ 10%-ով (2015թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

	Եվրոյի ազդեցություն		ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Ռուսական ռուբլու ազդեցություն	
	2016թ.	2015թ.	2016թ.	2015թ.	2016թ.	2015թ.
Շահույթ կամ վնաս	142,293	63,864	520	418	1,543	1,070
	142,293	63,864	520	418	1,543	1,070

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Ընկերության՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

Ընկերության գործառնական արդյունքի վրա մեծ ազդեցություն կարող է ունենալ Եվրոյի փոխարժեքի տատանումները:

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է տոկոսադրույքային ռիսկի, քանի որ ունի հաստատուն տոկոսադրույքներով փոխառու միջոցներ Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է՝ ապահովելով համապատասխան չափի հաստատուն և լողացող տոկոսադրույքով փոխառու միջոցներ:

Հետևյալ աղյուսակում համադրվում են միջին պայմանագրային և արդյունավետ տոկոսադրույքները՝

2016թ.	Միջին տոկոսադրույք	
	Պայմանագրային	Արդյունավետ
Պարտավորություններ		
Հապահովված վարկեր և փոխառություններ		
ՀՀ դրամ	0.0%	12.0%

2015թ.	Միջին տոկոսադրույք	
	Պայմանագրային	Արդյունավետ
Պարտավորություններ		
Հապահովված վարկեր և փոխառություններ		
ՀՀ դրամ	0.0%	12.0%

Ստորև ներկայացված զգայունության վերլուծությունն իրականացվել է տոկոսադրույքի 3%-ի փոփոխության համար: 3%-ը դեկավարության կողմից գնահատված տոկոսադրույքի հավանական փոփոխությունն է:

Եթե տոկոսադրույքը լիներ 3% բարձր/ցածր, իսկ մյուս փոփոխականները մնային հաստատուն, ապա Ընկերության՝

3%	2016թ.	2015թ.
Շահույթ կամ վնաս	453	637
	453	637

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Այս ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության համար առաջանում է տարբեր ֆինանսական գործիքներից, ինչպիսիք են դեբիտորական պարտքերը, ժամկետային ավանդները, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները և այլն: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ՝ հաշվեկշռային արժեքներ.</i>		
Փոխառություններ	15,113	21,245
<i>Ֆինանսական հաստատություններից ստացման ենթակա գումարներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	19,054	35,223
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	965,873	109,952
	1,000,040	166,420

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով նշանակալի պարտքային ռիսկի կենտրոնացում առկա չէ:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մասով պարտքային ռիսկը ընդունելի է, քանի որ պայմանագրային գործընկերները հեղինակավոր բանկեր են, որոնց վարկանիշը ըստ Moody's և Fitch Ratings միջազգային վարկանշային գործակալությունների հետևյալն է՝

- Արդշինբանկ ՓԲԸ
Fitch Ratings՝ կայունության վարկանիշ՝ b+
Moody's՝ ելակետային վարկային գնահատում՝ b1
- Կոնվերս Բանկ ՓԲԸ՝ վարկանիշ չունի

գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Ընկերությունը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2016թ.	Անտոկոս	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)		
Մինչև 6 ամիս	19,054	19,054
	19,054	19,054
2015թ.	Անտոկոս	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)		
Մինչև 6 ամիս	35,223	35,223
6 ամսից մինչև 1 տարի	112,530	112,530
	147,753	147,753

25.2 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը առավելագույնին հասցնելով բաժնետերերի եկամուտները՝ փոխառու և կապիտալ միջոցների օպտիմալ համապատասխանություն ապահովելու միջոցով:

Ընկերության կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված բաժնետիրական կապիտալը, պահուստներն ու կուտակված շահույթը, որոնք բացահայտված են ծանոթագրություն 11-ում:

Ընկերության ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը, որպեսզի ապահովի փոխառու միջոցների և սեփական կապիտալի մնացորդների առավելագույն օպտիմալ համապատասխանություն, որը վերլուծվում է՝ հաշվառելով ֆինանսական լծակը (զուտ պարտավորությունը բաժանած ընդհանուր կապիտալի վրա) հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընդհանուր փոխառություններ	-	-
Հանած՝ դրամական միջոցներ և համարժեքներ	(965,873)	(109,952)
Զուտ պարտավորություն	(965,873)	(109,952)
Ընդհանուր կապիտալ	6,512,035	6,006,126
	5,546,162	5,896,174
Ֆինանսական լծակ	-17%	-2%

25.3 Ֆինանսական դրության մասին հաշվետվությունում ճանաչված իրական արժեքի չափումները և իրական արժեքի հիերարխիա

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս Ընկերության որոշ ակտիվներ և պարտավորություններ չափվում են իրական արժեքով: Ընկերության ղեկավարությունը սահմանում է իրական արժեքի չափման համապատասխան գնահատման տեխնիկա:

Հազար դրամ	Իրական արժեքի չափման հիերարխիա			
Նկարագրություն	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
<i>Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Փոխառություններ	15,113	15,113	-	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	909,327	909,327	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	965,873	965,873	-	-
	1,890,313	1,890,313	-	-

Հազար դրամ	Իրական արժեքի հիերարխիայի չափում			
Նկարագրություն	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
<i>Իրական արժեքով չափվող պարտավորություններ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	19,054	19,054	-	-
Ընդամենը	19,054	19,054	-	-

Հազար դրամ	Իրական արժեքի չափման հիերարխիա			
Նկարագրություն	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
<i>Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Փոխառություններ	21,245	21,245	-	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	872,693	872,693	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	109,952	109,952	-	-
	1,003,890	1,003,890	-	-

Հազար դրամ	Իրական արժեքի հիերարխիայի չափում			
	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
<i>Իրական արժեքով չափվող պարտավորություններ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	35,223	35,223	-	-
Ընդամենը	35,223	35,223	-	-

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են մանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշ կետերի և ֆինանսական գործիքների, որոնք, յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, չափվել են վերագնահատված արժեքով կամ իրական արժեքով, ինչպես ներկայացված է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

26 Պարտավորվածություններ

26.1 Կապիտալ ներդրումների գծով պարտավորվածություններ

Ընկերությունը կապակցված կողմերի հետ կապիտալ ծախսումների գծով պարտավորվածություններ չունի:

26.2 Իրավական պարտավորվածություններ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը որոշ ավիաընկերությունների հետ ունեցել է դատական վեճեր՝ հանդես է եկել որպես հայցվոր: Մասնավորապես՝

- «Էլբրուս Ավիա»՝ 6,305 ԱՄՆ դոլար
- «Բաշկիրյան ավիաուղիներ»՝ 957.73 Եվրո

- «Կուբանի ավիատոնիկներ»՝ 2,412 Եվրո
- «Արմավիա Ավիաընկերություն»՝ 638,689.38 Եվրո
- «Աերոսվիտ»՝ 5,028 Եվրո
- «Էյր Արմենիա»՝ 409,637.7 Եվրո

Ընդհանուր հայքը կազմել է՝ 1,056,724.81 Եվրո և 6,305 ԱՄՆ դոլար: Բոլոր հայքերը բավարարվել են ի օգուտ «Հայաէրոնավիգացիա» ՓԲԸ-ի:

Ընկերություն 2015թ. և 2016թ.-ին հանդես չի եկել պատասխանող որևէ դատական գործում:

27 Պայմանականություններ

27.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով, ինչպես նաև տարածաշրջանի տնտեսական ճգնաժամը: Ընկերության վրա այս գործոնների հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել վարկատուների հանդեպ անվճարունակությունը, խաթարված հեղինակությունը, վաճառքների, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների ձեռքբերման հետ կապված ռիսկայնությունները և այլն: Բոլոր այս խնդիրները կարող են հանգեցնել Ընկերության իրացվելիության անկման և, հետևաբար, առաջացնել անընդհատության խնդիրներ: Բացի այդ, համաշխարհային տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված՝ Հայաստանի հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վերաբերյալ դեռևս առկա են անորոշություններ, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը մեծ կախման մեջ է գտնվում: Շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Ընկերության վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, Գեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե ներկա տարածաշրջանային ճգնաժամի ազդեցությունը Հայաստանում նկատելի և արժանահավատորեն գնահատելի լիներ:

27.2 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն

կիրառվում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն:

Ընկերությունն ունի հետևյալ ապահովագրական պոլիսները՝

- Աշխատակիցների առողջության ապահովագրություն
- Ավտոմեքենաների ԱՊՊԱ և Կասկո ապահովագրություն

Ընկերության ապահովագրական գործընկերը «Նաիրի Ինշուրանս» ԱՓԲԸ-ն է:

27.3 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Դեկլարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

27.4 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Շրջակա միջավայրը, որտեղ Ընկերությունը գործում է, չի պահանջում, որպեսզի Ընկերությունը ներկայացնի շրջակա միջավայրի վրա իր ունեցած ազդեցության տարեկան հաշվետվություն կամ համանման զեկույց: Դեկլարության համոզմամբ՝ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանությունները ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի միջև

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են մայր ընկերությունը, դուստր ընկերությունները (առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համար), ասոցիացված ընկերությունները և համատեղ ձեռնարկությունները, հիմնական ղեկավար անձնակազմը և այլն, ինչպես նկարագրված է ստորև:

28.1 Վերահսկողություն

Ընկերությունը բաժնետոմսերի 100%-ը պատկանում է Հայաստանի Հանրապետությանը՝ ի դեմս ՀՀ Կառավարությանն առընթեր Քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության (ՀՀ ԿԱՔԱԳՎ), որն էլ հանդիսանում է վերջնական վերահսկողը:

28.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են.

<i>Շահաբաժիններ</i>				
Հազար դրամ	Մնացորդը առ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին	Տարվա ընթացքում հայտարարված	Տարվա ընթացքում վճարված	Մնացորդը առ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	333,360	(333,360)	-
	-	333,360	(333,360)	-

Հազար դրամ	Մնացորդը առ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին	Տարվա ընթացքում տրված հայտարարված	Տարվա ընթացքում վճարված	Մնացորդը առ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	612,820	(612,820)	-
	-	612,820	(612,820)	-

<i>Տրված փոխառություններ</i>				
Հազար դրամ	Մնացորդը առ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին	Տարվա ընթացքում տրված փոխառու- թյուններ	Տարվա ընթացքում վճարված փոխառու- թյուններ	Մնացորդը առ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին
Կապակցված կողմերին տրված փոխառություններ	22,680	-	(6,750)	15,930
	22,680	-	(6,750)	15,930

Հազար դրամ	Մնացորդը առ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին	Տարվա ընթացքում տրված փոխառու- թյուններ	Տարվա ընթացքում վճարված փոխառու- թյուններ	Մնացորդը առ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին
Կապակցված կողմերին տրված փոխառություններ	26,460	-	(3,780)	22,680
	26,460	-	(3,780)	22,680

<i>ՀՀ պետական բյուջեի հետ գործարքներ</i>			
Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	
ՀՀ պետական բյուջե վճարված հարկեր, տուրքեր, պարտադիր վճարներ, տույժեր և տուգանքներ պետական մարմիններին, ներառյալ սոցիալական վճարները	737,990	885,648	
	737,990	885,648	

28.3 Գործարքներ ղեկավարության և նրանց անմիջական ազգականների հետ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ղեկավարությունը և նրանց անմիջական ազգականները կանոնադրական կապիտալում էական մասնակցություն չունեն:

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը տարվա ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին» հոդվածում.

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ, ներառյալ սոցիալական ապահովության վճարները	116,984	120,428
	116,984	120,428

29 Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ պատրաստված ուղակի մեթոդով

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ծառայությունների մատուցումից դրամական միջոցների մուտքեր	4,635,269	4,563,951
Ավելացված արժեքի հարկի վերադարձ	258,163	50,894
Նյութերի, ապրանքների ձեռքբերում	(47,380)	(63,642)
Աշխատանքների, ծառայությունների ձեռքբերում	(584,854)	(788,052)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(1,593,774)	(1,601,564)
Շահութահարկի վճարում	(89,652)	(223,200)
Վճարումներ բյուջե	(621,067)	(783,217)
Վճարումներ պարտադիր սոցիալական վճարների գծով	(28,768)	(26,424)
Այլ մուտքեր	35,008	165,600
Այլ ելքեր	(174,708)	(134,644)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	1,788,237	1,159,702

Հազար դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տրված կանխավճարներ	6,100	259,248
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(451,076)	(1,021,667)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	-	(3,427)
Ստացված տոկոսային եկամուտ	9,447	12,359
Տրված փոխառությունների մարումներ	6,750	173,780
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>(428,779)</i>	<i>(579,707)</i>
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	61,591	113,476
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(174,121)	(132,032)
Վճարված շահաբաժիններ	(333,360)	(612,820)
<i>Ֆինանսական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>(445,890)</i>	<i>(631,376)</i>
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	913,568	(51,381)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(57,647)	(74,293)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	109,952	235,626
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ	965,873	109,952